

denne Ligning paa Formue og Leilighed blive mindre, end den i dette Dieblis er, eller med andre Ord, saa vilse endeel af Communalbyrderne blive tagne bort fra dem, som nu svare dem, og lagte over paa Andre, og det af den Grund, at de Første ikke have Borgerbrev men derimod de Sidste. — Om Landcommunerne har Forfatteren Regler, som jeg heller ikke synes meget om. Han vil i Grunden helst der kaste Alt over paa Hartkornet, det seer man tydeligt, og det er kun for at gjøre nogle Indrømmelser — idetmindste forekommer det mig saaledes —, at han har givet nogle andre Regler. Han siger, at tre Fjerdedele af Sogndistrictets Udgifter uden videre skulle lignedes paa alt Hartkornet, og kun een Fjerdedeel paa Formue og Leilighed; det er ikke konservativt, det er reactionairt i høieste Grad. De største Byrder i Landcommunerne ere Skolelæsskatten og Fattigskatten, og de lignedes nu ikke paa Hartkornet, men paa Hartkorn, Formue og Leilighed, med andre Ord, paa en Mand's hele Stilling, og der er aldeles ingen Hjemmel i vor Lovgivning — Skøndt jeg vel veed, at det paa mange Steder har indtrængt sig i Praxis —, for at man lægger den større Deel af Byrderne paa Hartkornet, og saa kun ligner den mindre Deel paa Formue og Leilighed. Netop denne urigtige Praxis skulde en ny Communallov bortrydde ved at bestemme, at disse Udgifter skulle lignedes efter Beboernes hele Stilling og Formuesforfatning, men man skal ikke fordele Statterne efter en saa urigtig Skattebæft som Hartkornet. Denne Ligning paa Hartkornet hviler paa en heel feilagtig Anskuelse; den hviler paa den Indbildning, at Agerbruget er den eneste Næring, som drives paa Landet, men det er ikke Tilfældet, der boe Mange paa Landet, som sye Støvler, som mure og tømre, som væve Lærreder og Løier. Er det ikke ligesaavel Næring som at pløie og grave? og dersom Forslagsstilleren vil sige; ja disse Haandværker drives kun i et lidet Omfang og taale ingen Bæftning, saa siger jeg: Det er aldeles ikke sandt, de drives paa mange Steder i et meget stærkt Omfang. Jeg vil desuden gjøre ham opmærksom paa, at der flere Steder paa Landet findes meget store Fabriker, der drive en Næring, som Landbrug

aldeles ikke kan stilles ved Siden af; skulde de ikke betale Andet til Communens Udgifter end denne ubetydelige Fjerdedeel? Dertil maa jeg bemærke, at Grundloven bebuder os en langt friere Næringsdrift, og det kan ikke feile, at der altsaa, ogsaa paa Landet vil blive en meget friere Næringsdrift end der nu er; og i et Forslag som dette bør man ikke glemme dette Grundlovens Tilfagn. Jeg skal endnu om dette Punkt angaaende Statter bemærke, at endeel af de nærværende Skattebyrder ere kastede aldeles løst omkring; f. Ex. siger Forfatteren, at Skolerne skulle alene vedligeholdes af det Sogn, hvori Skolen ligger, det staaer i § 109. Dette er visseelig ikke rigtigt; Skolen bør holdes af det District, som søger Skolen; dette er idetmindste det Naturligste. Ligeledes siger han, at Veiene skulle uden videre gaae over til Vedligeholdelse af Herredsdistrictet, og det uden at tage mindste Hensyn til den Tilstand, hvori de for Dieblisset ere. Der er Sogne, som i dette Aar have anvendt overordentlig megen Flid og mange Penge paa at gjøre Veiene istand, imedens der ved Siden af dem ligger andre, som have forsømt Arbeidet; skal da nu de, som have sørget for deres egne Veie i dette Aar, til næste Aar hjælpe at gjøre de Andres istand? Nei, ved en saadan Omordning maa man gjøre op mellem de Vedkommende isorveien, man maa sørge for, at der kan være nogen Lighed; jeg mener ikke en smaalig Undersøgelse; men der skal f. Ex. finde en Aflevering Sted til Herredsdistrictet, hvorved paasees, at det ene ei er saa totalt forskjelligt fra det andet, at Byrderne blive aldeles forrykkede.

Gaaer jeg nu over til det Punkt, jeg nævnte som det tredie, Communalbestyrelsens Indretning og Virksomhed, saa har Forslagsstilleren, som han selv udviklede iforgaars, villet indrette 2 Autoriteter i de mindre Kjøbstæder, hvor for kun har været een, nemlig Byraad og Repræsentanter. Jeg skal indbrømme, at i en By af Omfang som Kjøbenhavn, hvor der er saa overordentlig mange Communalforretninger, tror jeg, at en saadan Adskillelse kan være hensigtsmæssig; men i de mindre Kjøbstæder, der forstikker jeg, at den er aldeles overflødig. Jeg indseer meget godt, at